

Коли моя мати лежала у маленькій світлиці нашого дерев'яного будинку, чекаючи на бабу-повитуху, що мала прийняти мене, за вікном їй видно було розгойдані вітром високі евкаліпти, і зелений пагорб, і тіні хмар, що перебігали по вигону, й вона сказала моему батькові:

— Такого дня може народитися тільки син.

Батько нахилився, глянув у вікно на стіну темно-зелених хащ за розчищеними полями й пообіцяв:

— Я зроблю з нього доброго мисливця й бігуна — от побачиш!

Коли повитуха нарешті прибула, він сказав їй, сміючись:

— Я думав, місіс Торренс, поки ви зберетеся, хлопчик уже й бігати навчиться!

— Та якби не Тед, я була б тут ще півгодини тому, — сердито відповіла місіс Торренс, жінка огрядна, з пухким смаглявим обличчям і вельми крутою вдачею. — Йому, бач, заманулося в останню мить бідку мастити. — Вона подивилася на матір. — Ну, як ти, любя? Болі вже почалися?

— Поки вона говорила, — розповідала мені згодом мати, — я чула запах зробленого з акації пужална батькового батога, що висів на бильці ліжка у мене в головах, і уявляла собі, як ти помчиш на коні, розмахуючи батогом, — точнісінько, як твій батько.

Поки я народжувався, батько з моїми сестрами сидів на кухні. Мері й Джейн хотіли мати братуся, якого можна

було б водити до школи, й батько їм пообіцяв, що братусь буде и зватимуть його Алан.

Потім місіс Торренс винесла мене в червоному фланелевому сповитку й поклала батькові на руки.

— Я подивився на тебе, й мені якось так чудно зробилося, — розповідав батько. — Мій син... Я багато чого побажав тобі в ту мить — щоб ти став добрим вершником, і щоб на конях добре знався, і таке інше... От чого я тобі зичив. А ще, звісно, щоб ти прудко бігав. Місіс Торренс сказала, що ти будеш міцним хлопцем. Якось так мені чудно було тримати тебе на руках. Я дивився на тебе й думав, чи будеш ти схожий на мене, як виростеш...

Я захворів на поліомієліт — дитячий параліч — незабаром по тому, як пішов до школи. Епідемія спалахнула на початку століття в штаті Вікторія і перекинулася з густонаселених районів у глиб країни, уражаючи дітей на віддалених фермах і в самотніх хатинах на порубках. Я був єдиною жертвою в Тураллі, й на багато миль довкола люди жахалися, почувши про мою хворобу. Тоді вважалося, що параліч — це те саме, що й недоумство, і не раз який-небудь фермер, спинивши бідку посеред шляху, щоб перемовитися словом із давнім приятелем, питав, перехиляючись над колесом: «А розум йому зовсім відібрало?»

Протягом кількох тижнів сусіди, проминаючи наш будинок, підхльостували коней і кидали цікаві погляди на подвір'я за старими штахетами, на необ'їжджених жеребців в оборі й на мій триколісний велосипед, що лежав на боці під стіною повітки. Вони раніше, ніж завжди, скликали дітей додому, тепліше вдягали їх і з острахом до них придивлялися, коли ті чхали чи кашляли.

— Ця хвороба — достеменна кара Господня, — казав пекар містер Картер, анітрохи не сумніваючись, що так воно і є. Він викладав у недільній школі Закон Божий і щотижня по закінченні занять урочисто оголошував: «Наступної неділі на утрени преподобний Уолтер Робертсон, бакалавр мистецтв, молитиметься за зцілення мужнього хлопчика, ураженого жорстокою недугою. Прошу всіх прийти на відправу».

Коли батькові переповіли все це, він одного дня зупинив містера Картера на вулиці і, збентежено посмикуючи свої руді вуса, спробував пояснити йому, як ця хвороба причепилася до мене.

— Кажуть, береться вона від мікроба: вдихнув його — і захворів, — сказав він. — Цей мікроб літає собі в повітрі, де заманеться, і ніхто ніколи не знає, де його носить. Тож він, видно, пролітав повз Аланове обличчя, а хлопець саме потяг носом — та й по всьому. Звалився, як бичок під обухом. Якби він у ту мить не вдихнув, а видихнув, то й досі бігав би цілий і здоровий. — Батько помовчав і сумно додав: — І вам не треба було б за нього молитися.

— Плечі створені для тягара, — побожно промимрив пекар.

Він був церковним старостою і будь-яке лихо пояснював волею Божою. Зате в утіхах людських йому незмінно ввижалися підступи диявола. — На все воля Божа, — поспішив додати він, не сумніваючись, що ці слова припадуть до вподоби Всевишньому. Містер Картер ніколи не пропускав нагоди запобігти ласки в Господа.

У відповідь на таку філософію батько пирхнув і запально проказав:

— У мого хлопця плечі створені не для тягара, і, будьте певні, ця хвороба на них тягарем не ляже. І взагалі, ви не там той тягар шукаєте. Шукайте його отут, — і він постукав себе по чолю коричневим пальцем.

Згодом, схилившись над моїм ліжком, батько стурбовано запитав:

— Ну, як, Алане, болять ноги?

— Ні, — відповів я. — Вони наче не мої.

— Ах, чорт! — вилаявся він, і обличчя його скривилося.

Батько мав худорляву постать, вузькі стегна й криві ноги — наслідок багатьох років, проведених у сидлі: він був об'їждчиком коней і приїхав у Вікторію з квінслендської глушини.

— Тільки через дітей, — казав він. — Там, у глушині, немає шкіл. Якби не діти — їй-бо, нізащо б звідти не поїхав!

У нього було обличчя справжнього жителя австралійських хащів — сухорляве й засмагле, із сіткою зморщок навколо зірких блакитних очей, завжди примружених під сліпучим сонцем солончакових рівнин.

Якось його давній приятель, гуртівник, завітав до нас у гості. Дивлячись на батька, що вибіг йому назустріч, він вигукнув:

— Білле, чортяко, ти й досі бігаєш не згірше за страуса!

Ходив батько легкими дрібними кроками і, йдучи, завжди дивився собі під ноги; цю звичку він пояснював тим, що зростав у «краї змії».

Іноді, перепустивши чарчину, він влітав на подвір'я на напівоб'їждженому жеребці й гасав серед годівниць, голобель, поламаних коліс, розполохуючи птаство й несамовито горлаючи:

— Дика худоба! Нетаврована! Відчиняй обори! Еге-гей!